

INFORMASJONSNOTAT MIFID

MiFID II inneholder nye bestemmelser med formål å øke investorbekyttelsen:

- Nytt av MiFID II er at ikke-profesjonelle kunder skal motta en rapport som forklarer egnethet for hvert investeringsråd som gis (egnethetsrapportering).
- Det innføres nye bestemmelser om produkthåndtering. Produkthåndteringsregimet skal blant annet redusere risikoen for at kunder mottar investeringsråd som ikke er egnet.
- Kompetansekrav til alle ansatte som yter investeringsrådgivning eller gir informasjon om finansielle instrumenter, investeringstjenester eller tilknyttede tjenester.

1. «KJENN-DIN-KUNDE»

Som verdipapirforetak skal vi vite hvem våre kunder er («kjenn-din-kunde» prinsippet). Vi skal kjenne kunden så godt at vi er i stand til å vurdere hvilke investeringer som er i kundens beste interesse og handle deretter.

Vi benytter to verktøy for å innhente informasjon og bli kjent med kunden; egnethetstest og hensiktsmessighetstest.

Kunder som ønsker å benytte seg av tjenesten *investeringsrådgivning* må gjennomføre egnethetstesten. Behov for investorbekyttelse gjør at vi har et større informasjonsbehov ved ytelse av investeringsrådgivning enn ved ytelse av andre tjenester.

For kunder som ønsker *andre tjenester enn investeringsråd eller aktiv forvaltning*, for eksempel hvor en kunde legger inn en ordre om handel i finansielle instrumenter uten å mottatt investeringsråd, holder det med hensiktsmessighetstest. Hensiktsmessighetstesten er mindre omfattende enn egnethetstesten.

Dersom du er klassifisert som profesjonell kunde, er det færre krav til testing. Da legger vi til grunn at du har nødvendig kunnskap og erfaring for å forstå risikoen ved tjenesten/produktet.

Hensiktsmessighetstesten

Hensiktsmessighetstesten inneholder spørsmål om kunnskap og erfaring med tjenesten/produktet. Formålet med testen er å sikre at du som kunde forstår risikoen forbundet med tjenesten/produktet før du utfører transaksjonen.

Dersom vi finner – på grunnlag av opplysningene du har gitt – at tjenesten/produktet ikke er hensiktsmessig for deg, vil vi advare om dette. Du vil motta et varsel om at du ikke har den nødvendige kunnskapen og erfaringen til å forstå risikoen forbundet produktet/tjenesten, eller at vi ikke har tilstrekkelig informasjon til å vurdere om produktet er hensiktsmessig for deg.

Dersom du etter fraråding likevel ønsker tjenesten, kan tjenesten ytes.

Egnethetstesten

Egnethetstesten inneholder de samme spørsmålene som en hensiktsmessighetstest, og i tillegg vil vi spørre deg om finansiell stilling, evne til å bære tap, risikoappetitt, ønske om avkastning og investeringsmål.

Svarene du gir ved gjennomgang av egnethetstesten gjør det mulig for oss å vurdere om et finansielt instrument er egnet for akkurat deg.

Reglene om egnethetstesting er til for å beskytte deg som investor. Det er viktig at du svarer utfyllende og ærlig på spørsmålene i egnethetstesten. Dersom informasjonen ikke er korrekt og presis, kan det føre at vurderingsgrunnlag blir feil og at vi anbefaler produkter som ikke er egnet for deg.

Dersom vi finner at en transaksjon ikke er egnet, eller vi ikke har mottatt påkrevd informasjon, kan vi ikke gi deg investeringsråd.

Egnethetsrapport

Dersom du er klassifisert som ikke-profesjonell kunde og mottar investeringsråd fra oss, skal du motta en erklæring om egnethet (egnethetsrapport).

Rapporten skal spesifisere hvilke råd du har fått og begrunne hvordan rådene svarer til dine preferanser, mål og andre karakteristika, herunder investeringshorisont, kunnskap og erfaring, risikovillighet og tapsevne.

2. PRODUKTHÅNDTERING

Med MiFID II innføres nye regler om produkthåndtering for produsenter og distributører av finansielle instrumenter. SpareBank 1 Markets er både produsent og distributør av finansielle instrumenter.

Formålet med reglene er investorbeskyttelse. Produkthåndteringsregimet fremmer investorbeskyttelse ved å redusere risikoen for at produkter markedsføres og distribueres til kunder eller potensielle kunder som produktet ikke er egnet for.

Som produsent skal vi godkjenne hvert finansielle instrument før de markedsføres eller distribueres til kunder. Vi angir en identifisert målgruppe som produktet kan markedsføres mot, sikrer at risikoen forbundet med produktet er tilpasset målgruppen, samt velger en distribusjonsstrategi som er i overenstemmelse med angitt målgruppe. Målgruppen fastsettes utfra de samme vurderingsmomentene som for egnethetstesten (kunnskap og erfaring, finansiell stilling og evne til å bære tap, risikoappetitt, behov for avkastning og investeringsmål).

Som distributør skal vi spesifisere målgruppen gjennom å benytte den kunnskapen vi besitter om egne kunder, samt informasjon fra produsenten. Vi har rutiner for å innhente opplysninger om produktet fra produsenten, rutiner for å sikre at relevante ansatte forstår egenskapene ved det enkelte finansielle instrumentet og den identifiserte målgruppen for instrumentet, samt rutiner for å rapportere til produsenten om erfaringene med produktet.

3. KOMPETANSEKRAV

Som ledd i å forsterke investorbeskyttelsen, ble det i MiFID II innført eksplisitte kompetansekrav til alle ansatte som yter investeringsrådgivning eller gir informasjon om finansielle instrumenter, investeringstjenester eller tilknyttede tjenester. Kravene gjelder både teoretisk fagkunnskap, samt praktisk erfaring. Krav til praktisk erfaring medfører at personer uten tidligere erfaring fra investeringstjenesten underlegges omfattende overvåking av en faglig kompetent person på avdelingen. Ansatte som ikke tilfredsstiller kravene til kunnskap og erfaring kan kun yte investeringsrådgivning eller gi informasjon om produkter og tjenester under tilsyn av en medarbeider som tilfredsstiller kravene. Den ansatte skal kunne tekniske spesifikasjoner ved det finansielle

instrumentet vedkommende skal selge, skattemessige effekter av handelen, porteføljeteori, egnethetsvurdering med mer. Avdelingsleder er ansvarlig for å foreta en vurdering av den ansattes kunnskap og erfaring, herunder eventuelt behov for mentorordning. Compliance vil gjennomføre en årlig vurdering av om kompetansen til de ansatte er tilstrekkelig, herunder behovet for ytterligere kursing. En oppsummering av compliance sin vurdering skal presenteres foretakets styre.

4. IKKE-UAVHENGIG INVESTERINGSRÅDGIVNING

MiFID II innfører et skille mellom uavhengig investeringsrådgivning og ikke-uavhengig investeringsrådgivning.

Foretak som velger å markedsføre seg som uavhengig investeringsrådgiver, må oppfylle en rekke detaljerte krav til produktspekter og kriterier for valg av produkter. Foretak som yter uavhengig investeringsrådgivning har i tillegg forbud mot å motta returprovisjoner eller lignende betaling fra tredjepart (betaling fra andre enn kunden) i forbindelse med levering av investeringstjenester.

SpareBank 1 Markets tilbyr investeringsrådgivning på ikke-uavhengig basis. Det betyr at vi ikke har samme krav til produktspekter eller forbud mot betaling fra tredjepart.

Vi er imidlertid pålagt å sørge for at all tredjepartsbetaling er egnet til å forbedre kvaliteten på tjenesten til kunden, for eksempel ved at kunden gis tilgang på et videre produktspekter enn kunden ellers ville hatt.

Vi holder oversikt over alle betalinger som går til og fra tredjeparter med forklaring på hvordan betalingen er egnet til å forbedre kvaliteten på ytelsen.

Dersom vi mottar eller betaler slik tredjepartsbetaling, vil du motta informasjon om den nøyaktige størrelsen på det mottatte eller betalte beløpet.